

[Første næstformand.]

Spørgsmålene og besvarelsene vil blive optaget i Folketingstidende.

Endvidere kan jeg meddele, at spørgsmål nr. 134 er bortfaldet, efter at Bodil Liventhals hverv som midlertidigt medlem af folketinget er ophørt.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af Tyroll (VS) til arbejdsministeren (1/4 77):

Kan ministeren på baggrund af regeringens indblanding i overenskomstforhandlingerne omkring forligsmandens mæglingsforslag oplyse, om der fra regeringens side er afgivet nogen som helst form for tilsagn om eller kan forventes et indgreb med ugyldiggørelse af lønstigninger eller lignende i tilfælde af, at mæglingsforslagets forudsætninger om, at der ikke på grundlag af forhøjelser af satser samt garantibetalingen finder en almindelig forhøjelse af lønniveauet sted, bliver tilsidesat gennem arbejdspladsaktioner?

(Spm. nr. 95).

Begrundelse.

Alene i de sidste 12 måneder er industriarbejdernes realløn faldet ifølge Dansk Arbejdsgiverforenings statistikker. Sammenlignet med det mæglingsforslag, der nu bliver sat til afstemning i en række fagforbund, indeholder de kommende måneder – hvis forslaget bliver vedtaget – så magre udsigter for reallønnen, at mange arbejdspladser nødvendigvis må forventes at ville gå i aktion mod udhulingen af reallønnen.

Denne konklusion fremkommer på baggrund af, at langt den overvejende del af de lønarbejdere, der dækkes af mæglingsforslaget, som den eneste direkte fremgang på betalingsområdet får en forhøjelse af feriegodtgørelsen med ½ pct. pr. 1. januar 1978. Flere steder i dagspressen er satsforhøjelsen blevet fremstillet, så det har været muligt at forveksle den med direkte lønfremgange. Realiteten er, at de 4 forhøjelser af mindstesatserne med 70 øre pr. time spredt ud over overenskomstperioden vil de fleste ikke komme til at mærke noget til. Det skyldes flere forhold. Der kan modregnes i tillæg for dem, der kunne tænkes at snige sig op over den garanterede mindstebetaling ved hjælp af satsforhøjelserne. Hertil kommer så, at der er mange (de

fleste), der ligger højere i timebetaling end den garanterede mindstebetaling. Det gælder normalt lønsområdet, men mest minimallønsområdet. Endelig fastlægger protokollatet om lønudviklingen så et stop for den såkaldte lønglidning, der normalt har fundet sted gennem overenskomstperioden, men som LOs ledelse hele tiden har udtalt interesse i at gøre til historie.

Hermed er det ikke slut. Hvis mæglingsforslaget skulle gå hen og blive vedtaget, så betyder det en forringelse af dyrtidsreguleringen. Det fremgår ikke direkte af mæglingsforslaget. Den enkelte må selv trænge ind bag, hvad der ligger i formuleringen, dyrtidsreguleringen fortsætter i overenskomstperioden med de ændringer, som er en følge af folketingets beslutning af 20. august 1976. Men en del ved jo nok, at det drejer sig om at sende overskydende dyrtidsportioner – ud over en enkelt, ved hver halvårsregulering – til ATP-fonden, men finansieret af skatteyderne og altså ikke af arbejdsgiverne.

Når alle disse forhold bliver almindelig kendt eller erkendt som en umiskendelig real-lønsnedgang, så er det urealistisk ikke at forvente, at lønrammen vil blive sprængt gennem lønaktioner på de enkelte arbejdspladser.

Det skete i den overenskomstperiode, der netop er udløbet og det vil ske igen. Det må have været med i overvejelserne og forhandlingerne såvel direkte mellem arbejdsmarkedets parter som ved regeringens indblanding. Protokollatet er udtryk for det.

Det rejser spørgsmålet om, hvordan protokollatet vil blive anvendt og hvem, der har påtaget sig at stå for garantien.

Protokollatet siger klart, at det er en forudsætning, at der ikke på grundlag af disse forhøjelser af satserne samt den nyindførte garantibetaling finder en almindelig forhøjelse af lønniveauet sted.

Det vil være ønskeligt at få oplyst, om det er LO, fagforbundene eller regeringen, der har påtaget sig at gribe ind, hvis det alligevel sker. Har specielt regeringen forpligtet sig til at gribe ind, som det skete i sidste overenskomstperiode, med ugyldiggørelse af lønfremgange, planer om kriminalisering af strejkevåbenet eller andet?

Arbejdsminister *Erling Jensen* svar (28/4 77):

I anledning af det stillede spørgsmål skal jeg oplyse, at regeringen ikke har givet tilsagn